

**ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ**

58000, м. Чернівці, вул. І. Франка, 20 ; тел./факс: (0372) 52-73-36, E-mail: cv_ipo@ukr.net

№2/4-613

від 01.08.2016

**Керівникам органів
управління освітою, сім'єю,
молоддю та спортом
райдержадміністрацій, міських рад**

**Про методичні рекомендації
щодо проведення днів англійської мови,
спілкування англійською мовою учителів
різних навчальних дисциплін на окремих уроках**

Відповідно до доручення ДОН від 22.04.2016 №01-44/972 «За результатами проведення наради з керівниками органів управління освітою, сім'єю, молоддю та спортом міських рад, райдержадміністрацій», надсилаємо розроблені відповідні методичні рекомендації.

Директор ІППОЧО

Г.І.Білянін

Виконавець
С.М.Куриш
0509568211

Світлана Куриш
Наталя Добровольська
Олена Ноздрачова

ІНТЕГРОВАНЕ НАВЧАННЯ – ВИМОГА СЬОГОДЕННЯ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ДНІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ, СПІЛКУВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ УЧИТЕЛІВ РІЗНИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН НА ОКРЕМИХ УРОКАХ

Дні англійської мови в школі. Ця форма за своїм характером є масовою, так як передбачає участь в ній широкого контингенту учнів та вчителів, а за своєю структурою є комплексною, тому що включає комплекс різних за змістом і формою заходів, які відбуваються в певний період часу і спрямовані на реалізацію завдань комплексного підходу до виховання учнів. Дні іноземної мови в школі як комплексна форма повинна сприяти цілеспрямованій організації і систематизації всієї позакласної роботи з у школі, активізації роботи гуртків, для яких захід стає своєрідним творчим звітом, формуванню творчих відносин між учнями, вчителями та батьками, які взаємодіють в процесі підготовки і проведення заходу. Ми також можемо називати дні англійської мови тижнем іноземних мов, який проводять у певний період навчального року за попередньо складеною програмою, яка визначає мету, зміст і форму будь-якого з його компонентів. Тематика заходів у рамках Тижня повинна бути цікавою, пізнавальною, доступною, пов'язаною з навчальним матеріалом, та відповідати віковим особливостям учнів, рівню їх мовної підготовки.

Цілями проведення днів англійської мови є:

- Посилити мотивацію до вивчення іноземних мов,
- Сприяти практичному володінню мовною діяльністю,
- Збільшувати активний мовний запас учнів,
- Стимулювати в цілому інтелектуальну і мовну активність учнів,
- Розширювати загальний кругозір школярів,
- Підвищувати їх культурний рівень,
- Розвивати творчі здібності учнів усіх паралелей, незалежно від рівня їх знань іноземної мови, пропонуючи їм завдання і заходи посилюючого рівня.

I етап (підготовчий) починається зі складання програми

- З учнями та адміністрацією школи обговорюється характер і зміст заходу, час і місце проведення.
- Проводиться засідання шкільного методичного об'єднання вчителів, на якому обговорюється план проведення, розподіляються обов'язки серед вчителів з урахуванням підготовки певних заходів.
- Складається програма заходів на всі дні тижня з точним зазначенням термінів і місця проведення.

- Готується мовний матеріал для конкурсів, олімпіад, естафет та інших заходів.
- У фойє школи оформлюється інформаційний куточок.
- Продумується тематичне оформлення кабінетів, коридорів, де проводиться заходи.
- Складається програма проведення ігор.
- Класи випускають шкільну, стінну газету, постери тощо.
- Обговорюється склад журі, а також питання про заохочення, нагородження грамотами кращих команд, учасників-переможців та окремих активних учасників. Від того, як буде проведена підготовча робота, залежить успіх днів англійської мови. Безпосередньо підготовку учнів проводять вчителі іноземної мови, працюючи індивідуально з кожним учнем або групами учнів. Під час репетицій учні вдосконалюють свою вимову, навички усного мовлення, вчать поводитися на сцені і т.д.

II етап - це проведення днів англійської мови

Обов'язковою умовою проведення є створення атмосфери святковості, невимушеності. Учні та вчителі різних дисциплін мають відчувати задоволення і радість від своєї участі в святі. Початок декларується на шкільній лінійці з проведення бесіди «Значення іноземних мов в школі». Директор оголошує про початок днів іноземних мов в школі і знайомить з планом заходів.

Перелік орієнтовних заходів:

- виставка стінних газет, постерів, аплікацій
- конкурс малюнків та творів
- презентації про англомовні країни і про відомих людей цих країн
- ігрова естафета
- гра «Що? Де? Коли?»
- шоу «Своя гра»
- демонстраційні уроки з різних дисциплін, інтегровані з англійською мовою
- день літературного читання
- вікторина «Ерудит»
- вікторина «Англомовні країни і їх столиці»
- конкурс на кращий переклад, розв'язування кросвордів, пазлів
- зустріч з казками
- день іноземної музики і пісень
- конкурс на кращий переклад
- свято алфавіту, веселої науки
- аудіювання уривків з творів англійських, американських письменників, бесіди про їх життя і творчість
- день листування з англомовним друзями, представлення інтернет-проектів

III етап – підсумки

Згідно плану, учні, які посіли призові місця, нагороджуються подяками, грамотами та призами або на концерті, або на лінійці. Чергові вчителі випускають інформаційний бюлетень і повідомляють про підсумки, яких успіхів досягли учасники, хто з учнів найбільш відзначився. Учні, в свою чергу, на наступному тижні випускають барвисту стінгазету з фотографіями, де розповідають про те, як пройшов тиждень. Також інформація розміщується на шкільному сайті. Плануючи дні англійської мови, ми намагаємося, щоб учні школи змогли взяти участь у всіх заходах: конкурсі газет,

малюнків, аплікацій, презентацій з країнознавства, творчих інсценуваннях для молодших школярів та вікторинах.

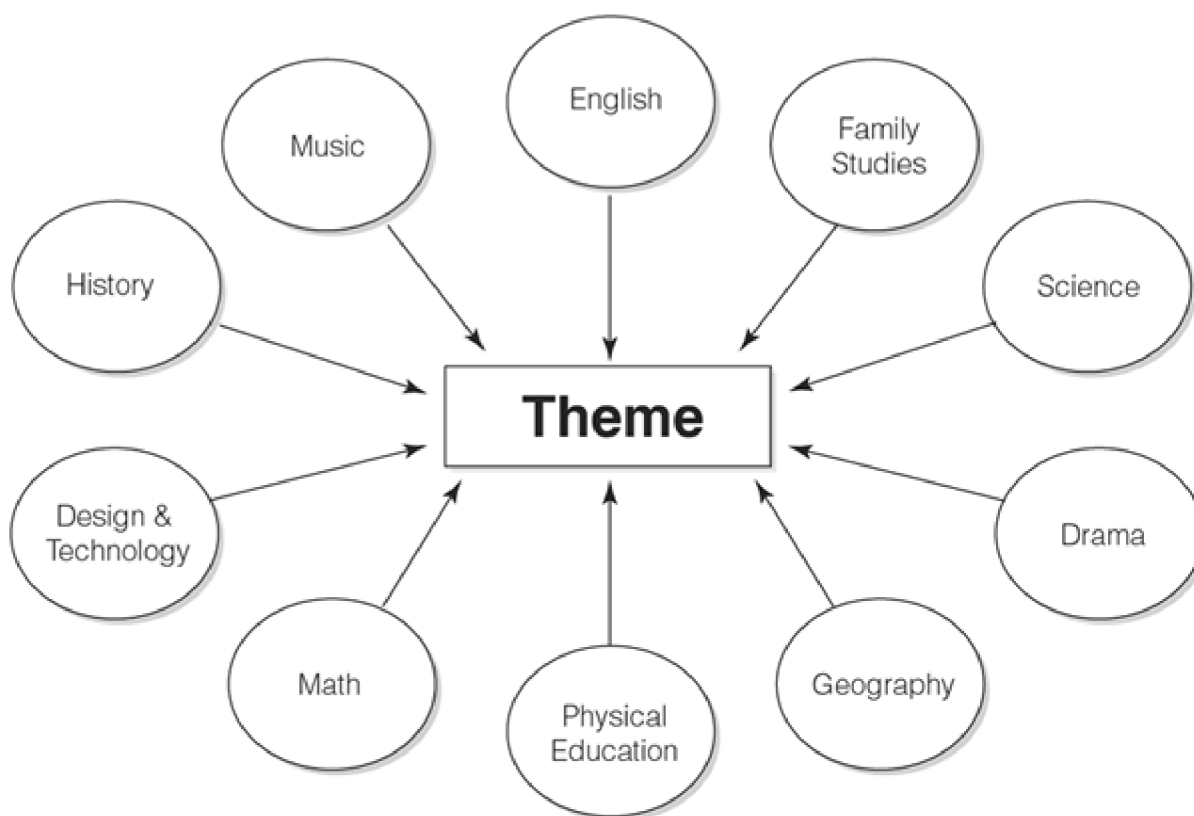
Інтеграція навчальних дисциплін та англійської мови

Інтеграція - це надзвичайно приваблива форма уроку для дитини. Діти більш схильні до стомлюваності, яку викликає одноманітність. Інший, незвичний хід уроку спонукає його інтерес і стимулює активність. Сучасні педагоги шукають способи створення такого навчального середовища, при якому успішність учнів значно б зростає. Інтегрованість предметів є одним з важелів у цьому питанні. Існують три різні підходи до інтеграції як відправні крапки.

Багатопредметна інтеграція (Multidisciplinary Integration)

Багатопредметні підходи орієнтовані насамперед на поєднанні різних предметів. Вчителі, які використовують цей підхід, використовують декілька предметів навколо однієї теми. На малюнку 1.1 показано взаємозв'язок предметів у загальній темі. Нижче наведу опис загальних рис багатопредметної інтеграції.

Малюнок 1.1. Багатопредметний підхід (The Multidisciplinary Approach)

Інтеграція читання, письма та усного спілкування є типовим прикладом. Вчителі часто інтегрують історію, географію, економіку в інтегрований урок. Можливі варіанти інтеграції різних предметів, наприклад, таких як біологія, хімія, фізика, і англійська мова, так як багато позначень тісно пов'язані з англійською мовою. Завдяки цій інтеграції, вчителі очікують, щоб учні розуміли зв'язок між різними дисциплінами і їх відношення до

реального світу. Як показує практика, це має позитивний вплив на досягнення учнів, які беруть участь в таких уроках.

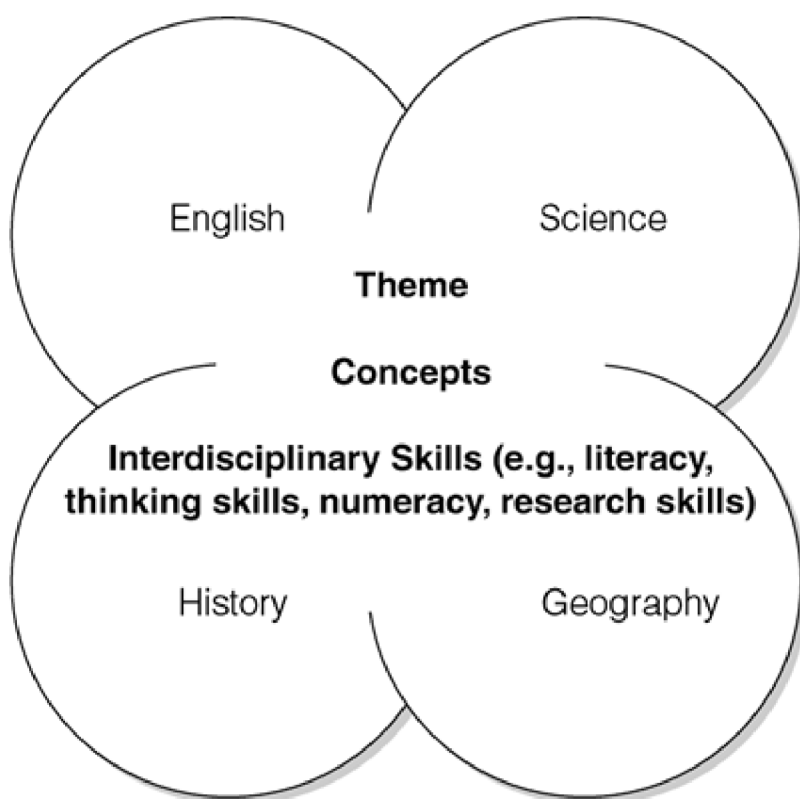
Злиття (Fusion). У цьому підході, відбувається злиття навичок, знань у звичайному уроці. На уроках домашнього читання, наприклад, учні аналізують позитивні або негативні характеристики людей у певний період історії; в соціальних дослідженнях, вони дізнаються про важливість спільної роботи культур.

Паралель Дисциплін (Parallel Disciplines). Поширений спосіб інтегрувати навчальну тему через призму кількох різних предметних областей. Як правило, учні вивчають одну й ту ж саму тему в різних класах, але в старших класах більш детально. Це може приймати форму паралельних дисциплін. Учні старших класів часто вивчають українську літературу і українську історію як паралельні дисципліни. Вони вивчають певний період історії і читають літературу цього періоду.

Міждисциплінарна інтеграція (The Interdisciplinary Approach)

При такому підході до інтеграції, вчителі організовують навчальний матеріал навколо засвоєння однієї теми в різних дисциплінах. «Шматочки» різних предметів вбудовані в одну тему, щоб підкреслити міждисциплінарні навички та концепції. Дисципліни можуть бути ідентифіковані, але цьому не надається великого значення. Малюнок 1.2 ілюструє міждисциплінарний підхід.

Малюнок 1.2. Міждисциплінарний підхід

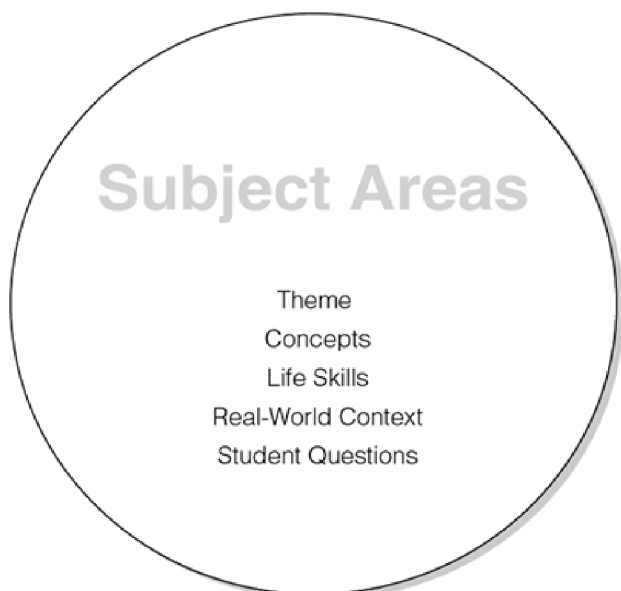
З власного досвіду хочемо підкреслити, що такий підхід є дуже цікавим і дає гарні результати. Так, рекомендуємо об'єднати навчальні предмети, а саме: англійська мова та фізика, англійська мова та право, англійська мова та математика, англійська мова та

художня культура і світова література, англійська мова та інформаційні технології. Так як сучасне життя вимагає знання комп'ютера, а майже всі комп'ютерні програми складені англійською мовою, то цілком логічно було проведення інтегрованого уроку англійської мови з інформатикою. Цей урок дав можливість закріпити та проконтролювати ступінь засвоєння знань, умінь і навичок, сформованих на уроці інформатики, закріпити вміння користуватись комп'ютером. У той же час учні дізналися про необхідну для листування інформацію англійською мовою, різні форми письмових повідомлень, що було одним з моментів підготовки до успішного проходження ЗНО з англійської мови. Учні дізналися про складові частини електронної адреси, форми звертання, етичними нормами написання E-mail, а також різницю між стилями.

Трансдисциплінарна інтеграція (Transdisciplinary Approach)

У трансдисциплінарному підході до інтеграції, вчителі організовують урок (а ще краще, навчальний план, принаймні однієї теми) навколо учнівських питань та проблем (див Малюнок 1.3). Два шляхи ведуть до трансдисциплінарної інтеграції: навчання на основі проектів і обговорення навчального плану (project-based learning and negotiating the curriculum).

Малюнок 1.3. Трансциплінарний підхід

Щодо проектів, то вони можуть бути різного характеру, змісту та мети. Наприклад, проводячи тиждень іноземних мов, ми запропонували учням створити брошуру «Чому варто вчитись в ліцеї». Учні розділились на групи, і використовуючи спеціальну комп'ютерну програму, створили чудові рекламні брошури, в яких кожна група рекламувала ліцей. Таким чином, ми навчили наших учнів одному з видів писемного мовлення, а також, виконали державні стандарти необхідні для розвитку писемного мовлення і, звичайно, були проведені соціальні дослідження, так як учні знайшли випускників, які досягли певних успіхів у житті, проаналізували користь профільних предметів у старшій школі. Я та мої учні вибрали тему дослідження на основі їх інтересів. Я, як вчитель, з'ясувала, що учні вже знають і допомогла їм написати питання для вивчення. І кінцевою крапкою було відображення результатів їх дослідження, аналіз та оцінка проектів. При оцінюванні робота учнів розглядалася за наступними критеріями: робота в команді, застосування навички критичного мислення, вирішення проблем і управління часом. Мої спостереження показали, що працюючи над проектами, учні виходять далеко за рамки мінімальних зусиль,здійснюють зв'язок між різними

предметними областями, щоб відповісти на відкриті запитання. Вчитель направляє учнів використовувати різні ресурси, використовувати стратегії задля досягнення мети, мотивує та заохочує їх щодо виконання певних завдань. Якщо розглядати навчання на основі проектів в найзагальнішому вигляді, ми можемо розбити його на наступні дев'ять кроків:

- Вчитель готує «грунт» для учнів із зразками реальних проектів, які вони будуть робити.
- Учні беруть на себе роль дизайнерів проекту, з подальшим його презентацією та захистом.
- Учні обговорюють і акумулюють довідкову інформацію, необхідну для їх проекту.
- Вчитель і учні обговорюють критерії оцінювання проектів.
- Учні накопичують матеріал, необхідний для реалізації проекту.
- Учні створюють свої проекти.
- Учні готуються представити свої проекти.
- Учні представляють та захищають свої проекти.
- Учні оцінюють проекти.

Про інтегрований підхід до навчання та про бінарний урок зокрема

Як зазначено в Енциклопедії освіти (К: Юрінком Інтер, 2008), «інтегративний підхід в освіті веде до інтеграції змісту освіти, тобто доцільного об'єднання його елементів у цілісність». На рубежі XIX та XX століть Дж. Дьюї, проголосивши дитину сонцем, центром педагогічного всесвіту, висунув новий принцип будови навчальних програм: Від дитини – до світу і від світу – до дитини».

З другої половини 90-х років XX століття поняття «педагогічна інтеграція» в педагогічній літературі трапляється все частіше. Виходять у світ збірники науково-методичних праць, що мстять як теоретичне обґрунтування інтеграції, так і описи практичного досвіду. З'явилися монографії, фахові журнали публікують дослідження різних її аспектів.

В чому полягає інтегративний підхід до навчання? Його *суть* – така будова навчального процесу, у якому окремі розділи тісно пов'язані та можливості такого поєднання використовують максимально. Слід пам'ятати, що інтеграція – це не поєднання, а взаємопроникнення двох або більше предметів. Це не просто поєднання частин, а об'єднання їх у єдине ціле на основі спільного підходу. *Мета* інтеграції навчання – дати учневі цілісне уявлення про світ, навчити сприймати життєві явища в їх глибинному взаємозв'язку, розуміти логіку розвитку процесів. Існують різні рівні інтеграції, які виявляються в різних формах навчального процесу. Це вивчення однієї теми на основі двох або кількох предметів. Проте англійська та література, фізика та хімія, історія та музика аж ніяк не можуть бути представлені на одному уроці рівною мірою. Якомусь предметові доводиться поступитись, «увібравши» в себе інший, і по-новому показати себе. В іншому разі користь від інтегрування сумнівна.

Інтегрований урок (від лат. Integratio - поповнення) – тип уроку, у якому навколо однієї теми поєднано відомості різних навчальних дисциплін.

1. Учителі-одномумці визначають тему, мету, задачі уроку, спільне та специфічне для цих предметів. Звичайно проведення уроку доцільне лише за умови наявності спільної мети.
2. Залежно від теми, мети та завдань уроку визначається його тип.
3. Добирається фактичний і дидактичний матеріали у відповідності до теми, задач і типу уроку.
4. Обирається найбільш ефективне поєднання методів і прийомів.

5. Обмірковується структура уроку. Акцент робиться на самостійній пізнавальній діяльності учнів, створенні проблемних ситуацій з урахуванням логіки навчальних дисциплін.
6. Визначається ступінь участі кожного з учителів.

Алгоритм оцінювання ефективності бінарного уроку:

1. Якість знань учнів з теми (повнота, системність, тощо).
2. Які форми мислення (Індукція, дедукція) застосовувались на уроці.
3. Які творчі процеси ініціювались учителем.
4. Чи мало місце проблемне навчання.
5. Яка була роль усього класу та кожного окремого учня в уроці.
6. Наскільки ефективними були способи організації пізнавальної діяльності учнів. Якою мірою вони сприяли розвитку інтересу в галузі інтегрованих дисциплін.
7. Яким був емоційний тонус уроку. Яким був духовний зв'язок вчителя та учня.
8. Якою мірою інтеграція предметів дала змогу реалізувати принцип нерозривності навчання й виховання.

Алгоритм оцінювання діяльності учнів на уроці:

1. Глибина та міцність одержаних ними знань.
2. Здатність до мислення.
3. Спроможність розуміти хід уроку, робити висновки й узагальнення.
4. Розуміння зв'язків між інтегрованими предметами.

Алгоритм оцінювання діяльності вчителя:

1. Особистісні якості вчителя, які сприяли реалізації мети та задач уроку.
2. Рівень ефективності дидактичної діяльності щодо об'єднання знань учнів у галузі інтегрованих предметів.
3. Володіння вчителем предмету.
4. Рівень володіння вчителем поняття інтегрованих дисциплін.

Корисні електронні ресурси для вчителів англійської мови

www.teachingenglish.org.uk

www.eslkidslab.com

www.englishbanana.com

www.123listening.com

www.dreamenglish.com

www.bogglesworldesl.com

www.teach-nology.com

www.vanda51.blogspot.com

www.islcollective.com

www.esl-galaxy.com

www.eslprintables.com

www.school.hvatit.com

www.englishtips.com

www.activitiesforyounglearners.com

www.englishraven.com

www.english-to-go.com

www.english-at-home.com

www.englishzone.com

www.englishlearner.com

www.eslflow.com

www.a4esl.org

www.iteslj.org

www.eslgold.com

www.ostriv.in.ua

www.learnenglish.britishcouncil.org

www.englishcastle.com

www.english-4u.com

www.songsforteachers.com

www.kidsico.com

www.allstuff4kids.com

www.easytestmaker.com

www.storiestogrowby.com

www.esl.about.com

www.usingenglish.com

www.rong-chang.com

www.sitesforteachers.com

www.onestopenglish.com
www.teacherjournal.com.ua

www.kidzone.com